НОВА

IV.

ХАТА

Позір! ЖІНКИ! Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО"

ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Удія 5.— зол. Вписове 1.— зол.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, Руська ч. 18/III.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванню форми крою в адміністрації журналу „НОВА ХАТА".

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ПРИСВЯЧЕНИЙ МОДАМ і СПРАВАМ ДОМАШНЬОГО ЖІНОЧОГО ГОСПОДАРСТВА.

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК 1. ЛЬВІВ, ЛИПЕНЬ 1925. Ч. 4.

ФЕДІР ДУДКО.

БІЛА КОРОЛІВНА.

(ІЗ ЦИКЛЮ: „ЧЕРНИГІВСКІ ОПОВІДАННЯ“.)

(Докінчення).

Густий-густий дідунів садок, аж темно під деревами. Під віттям темно-зелені сутіні, між деревами на траві соняшні плями кричать, а в горі — біло від хмар і ніжна прозора блакить голубіє... Гарно.

Десь іволга у вишнях рякчить — нагнати-б її.

Задравши голову догори, крадуся по-під яблунями і — враз шпарко вириваю босу ногу з трави —: ну, й чортова-ж кропива! І навіщо її, проклятищу, Бог створив! Стрівай же!

Вихорем влітаю в дім. Тихо, затишно. Мухи на соняшному вікні гріються, пустують — дзвенять шкляними крильцями. В хаті — нікого.

Приставляю ослін, здіймаю з кілка над дідуневим ліжком стару заіржавілу запорожську шаблюку — дід мого діда нею ще воював, — виймаю з піхви, махаю у повітрі й біжу в сад.

— Ну, держись!

Шук! Шук!... Шук!... Шук!...

Безсилю схиляє на підкошених стеблинах волохаті головки кропива й падає мені покірно під ноги.

— Так, так її!... Так!... Рубай, трощи, січи, криши бісового ворога!... Не шкодуй!...

Озираюся.

Старий ґенерал у свойому саді в кущах стоїть, крізь штахети на мою роботу дивиться. Сивий, високий, стрункий, бадьорий — у свойому розщибнутому білому кітелі.

— Рубай, рубай!... Так її, погань!...

Вузенькі щілки ласкавих очей аж пирськають сміхом.

— А дідуневі побіжи — скажи, щоб по обіді у кончину *) приходив грати. Ждатиму, скажеш...

Дідусь із ґенералом сидять у білому домі, в прохолоді зелених сутінків у кончину грають, а я з повною пазухою грушок стою за вербами коло Сейму, жду — не діждуся, коли вже Мотря із Домахою наговоряться, воду додому понесуть. Мигцем тоді на човен і гайда на той бік.

— ...Одно, сестро, знають — усе по малинах та по кущах потай од ґенерала ховаються... Ой парубче, парубче, не рівню собі налюбував! З ким-ким, а не з паннами знайся. Ой, лишень, дивись, щоб якого лиха з тих любощів не скоїлось!..

— А я ще й те, голубко, скажу — вона батькові вухом не веде... Все реготи, та теревені, та пустощі, та ка-зна що... Дограсться... Ой, дограсться — правду, сестро, говорю!... На старість ґенерала у славу введе... Покіль що — воно нічого, а як що до чого прийде — тоді що?.. Не випадає так панні за парубком уганяти...

— Еге-ж, еге-ж... Кажуть би то, що...

Ну, й чортові-ж цокотухи! Та доки-ж ви, доки отут до лиха будете стояти, язики від костриці вичесувати!

Прожогом — з-за верб.

— Мотре, там Опанас тебе по всіх усюдах шукає... Корова роги зломила...

— Ой лишенько! Ой світе-ж мій ясний!

Підхоплюють молодички на гнучкі коромисла тяжкі дубові відра і, дрібно перебираючи ногами, поспішають швиденько додому.

Хе — хе позбувся... Ну, Левку, жди гостя!

Ех, і спокушає-ж мене Левко тими ночліґами! Ти, каже, тільки трохи тютюнцю у дідуня вкрадь, а там уже все гаразд буде. Вогнище розкладемо, картоплю пектимемо, про страшне хлопці розповідатимуть... Кортить хоч раз на тих ночліґах побувати!...

— То то-ж гляди — тютюну не забудь!... Та сірників, чуєш? А як свисну — нищечком через вікно та просто кущами повз ґенералів сад до річки... З Терешком на березі ждатиму...

Поспішаю. Покіль у кончину в білому домі грають — треба тютюну накрасти, сірників наготовити, трохи цукру в кишені хлопцям набрати... А ввечері — Марина-б тільки не підгледіла...

А от вже й вечір. Вже поночіти стало... Загули жуки, кажани задріботіли крильцями. Тиха ніч на землю лягла.

Спить спянілий від денної спеки старий хорний сад. Високі тополі, мов ченці на молитві, стоять, не ворушаться. Мягкою ходою нечутно поміжи деревами місячне світло ходить.

Чути — дідусь лямпу гасить, крекче, на бік повертається. Тихо. Лише коники без упину за вікном стрекочуть та мягко цокає на стіні за дверима старий — прастарезний дзиґарь.

Виставляю голову з вікна, слухаю.

Жаби за річкою рехкочуть. Краплі з дерев крапають. Нічна птиця чорною тінню перелетіла над ґенераловим садом.

Страшно.

А де-ж Левко? Чом не свище? Обдурив?

Світлячки з трави вовчим оком світять. Далеко за Сеймом торохкотить на селі дзвінке калатайло.

Раптом щось шелеснуло в кущах. Відьма?

Простягаю швиденько руку — вікно причинити, коли змовницьким шепотом щось із кущів:

— Чом не вилазиш? Швидче! Терешко там коло човна жде...

*) Старовинна українська гра в карти.

О, бач, де він! Свисну — казав...

Лізу.

Крадемося кущами повз ґенералів сад. Шурхають кущі, тріщать буряни під ногами. Тихий Сейм сріблом блищить, в шкляній воді ясний місяць купає.

Враз щось шумно, мов сполохнута перепілка, пурхнуло в кущах за штахетами і дрібно залопотіло ногами по лопухах.

Завмираємо.

— Русалка! — шепоче Левко, і я чую, як серце моє гупає у грудях і холодним слимаком лізе жах по обличчю.

Виряченими очима дивлюся в ґенералів сад і бачу, як біла русалка, перепурхуючи через кущі, швидко біжить у глибінь саду. Миготить на місяці біла русальчина сорочка, вються гадюками золоті коси, блищать босі маленькі ніжки...

Але чому не до річки біжить русалка? Чому біжить в гору, до білого дому, що завороженний спить у срібному місячному сяйві?

Тихо. Стоїмо. Поворохнутися не сміємо.

Зненацька з чорних кущів виходить щось темне й велике. Озирається, прислухується і простає садом до Сейму. Підходить до річки, дивиться, як сліпучими цятками розсипався місяць у водах, і тихо, безшумно прямує берегом до сонних осокорів.

І раптом журню рветься з молодих грудей в оксамитову тишу ночі:

Ой у полі три доріжки різно,
Ходив козак до дівчини пізно...

Андрій! Андрій!.. ґенералів конюх Андрій!

А пісня стелеться в прозорій місячній тиші — і слухає її принишкло тихий Сейм, і сонний білий дім на горі, і чорні тополі, і росяний вигін за річкою...

А на ранок — нема нічого, неначе чарівний сон приснився уночі. Сліпуче сонце в небі, зникло срібло з блискучих сеймових вод, тріпочеться листя на тополях, щасливим співом бренять пташині голоси в зелених гущавинах саду... Люда в білій сукні пурхає по доріжках, виспівує безжурних пісень. Старий ґенерал сидить із ґазетою на веранді у білому домі. Ходить Андрій коло возовні, миє блискучі жовті колеса на ґенераловій бричці... І все видається казкою — і сама ніч, і срібний місяць, і білі русалки, і дзвінке калатайло, і не йметься віри, що хтось прекрасний живе у таємничих водах старого тихого Сейму.

Лише на мокрому пісочку по-під вербами — свіжі сліди маленьких русальчиних ніжок...

Дні за днямь, як ключ осінніх журавлів, і от враз — гучні ґенералові іменини.

Пригадую.

Гомін у старому саді, молодий сміх, шепоти по темних альтанах, а в білому домі — світлом вікна горять, гримить фортепян, пурхають пари по блискучій підлозі. Дзвін посуду на освітленій веранді, дзеленькіт келихів, громові вибухи тостів.

На березі за перелазом — також кипить. Пищить скрипка, гуде жуком бубон — і ходить хвилями танок з густій юрбі дівочих керсеток і білих парубоцьких сорочок.

— Бу-бу-бу-бу...

— Ті-лі-лі-лі...

Ех!

Ллється безжурність в тиші літної ночі. Високі тополі в чорних ризах стоять, прислухаються. Моргають зірки в прозорих висотах. Чорна ніч лежить на землі, ворочає темними пукатими очима — заснути не може.

І тільки там, на подвірі перед ґенераловою возовнею, де повно фаєтонів і розпряжені коні міцними зубами задумливо хрумають лугове сіно незвично — тихо, глухо. Нікого. Усі конюхи на березі, де — тілікання скрипки і пихате гудіння гомінкого бубона.

Лише Андрій — бідний Андрій! — самотньо сидить поперек брички і, напружено стиснувши зуби, дивиться тоскно у сад.

Прислухаюся до далекого бренькоту фортепяна, до задумливого хрумання лугового сіна на міцних зубах і підвожу голову вгору. Небо тихе, задумливе. Тисячами дірочок світиться його велике чорне покривало.

— Андрію, чом на беріг не йдеш, не танцюєш? Андрію!

— Іди, іди, сину... Я прийду ще... Зуб у мене болить... Іди, грайся!...

Бідний Андрій — зуб у нього!...

І я біг у сад, за сад, до гомінкого бубона.

А Люда!... Мов той лопотливий метелик, пурхає з дому з сад, із саду до возовні, від возовні до Сейму, де регіт скрипки і гомін бубона. Хапає Гната Бондаренка і, повихуючи боками, пливе у гущу дівчат. А звідти знову в сад, а з саду знову до возовні — і пропаде.
зовні — і пропаде. —

— Людо! Людо! Де Люда?

Гукають Люду, шукають по всіх усюдах — нема Люди, пропала.

Біжу до возовні — знаю, де Люда. Там, де з прозорих глибин тисячами дірочок світиться темне покривало ночі і де задумливо хрумає на міцних зубах запашне лугове сіно.

— Людо! Людо! Кличуть тебе!

Шпарко виривається з цупких Андрієвих рук.

— Кличуть, кажеш?.. Зараз прийду... Біжи — скажи: зараз... Тільки — дивись — нікому не кажи, що тут мене бачив!.. Чуєш?..

І до Андрія:

— Годі, Андрійку... Годі, серце... Що то тобі в голову не знати що прийшло...

І знову до мене:

— Ану, наввипередки — хто швидче...

І знову пурхає в саду і знову плаває на березі у безжурному танці...

А незабаром знову:

— Людо!... Людо!... Де Люда поділась?..

Але не було вже Люди, де хрумає задумливо лугове сіно, де в дірочках чорне покривало ночі.

Туди-сюди — пропала Люда.

Вже гості розїжатись почали, вже й півні двічі проспівали — не було Люди.

Вернувся дідусь від ґенерала, післав Марину по мене.

А Люди все не було...

Я засипав, а чув ще брязчання тарілок, дзеленькіт фортепяна і: — Людо! Людо!

А ранком, коли сонця було повно в хаті і безжурним цвірінканням гомонів сад, вбігла і швидко, сорокою до Марини:

— Ой, що там діється, сестро — страсть! Андрія з двору прогнали, з панною накрили, кажуть... Ґенерал трохи Андрія не застрілив... Панна непритомна лежить... Таке там, голубко — Господи!

І миттю назад.

Ех, ще з роду не носили мене так прудко ноги!

Просто з постелі до возовні — де? що?

Порожній двір, де було повно возів і хрумали сіно коні.

Купкою парубки стоять, на дім позирають.

— ...Трохи не застрілив ґенерал. Ох, і лютий же вискочив! Був би вже вистрілив, коли надбігла панна... Так і впилася в нього, ледве відірвали...

А в домі — рух. Дівчата, молодиці бігають — із саду в дім, із з дому в сад. Що там?

Вихорем біжу до білого дому.

А дівчата:

— Ой, матінко, як же-ж стрілою понеслася до нього!... Не пущу! — кричить. — Не пущу!... І на шию... І на шию... А потім — і зомліла. Ледве водою одлили сердешну...

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

„LA GARÇONNE“

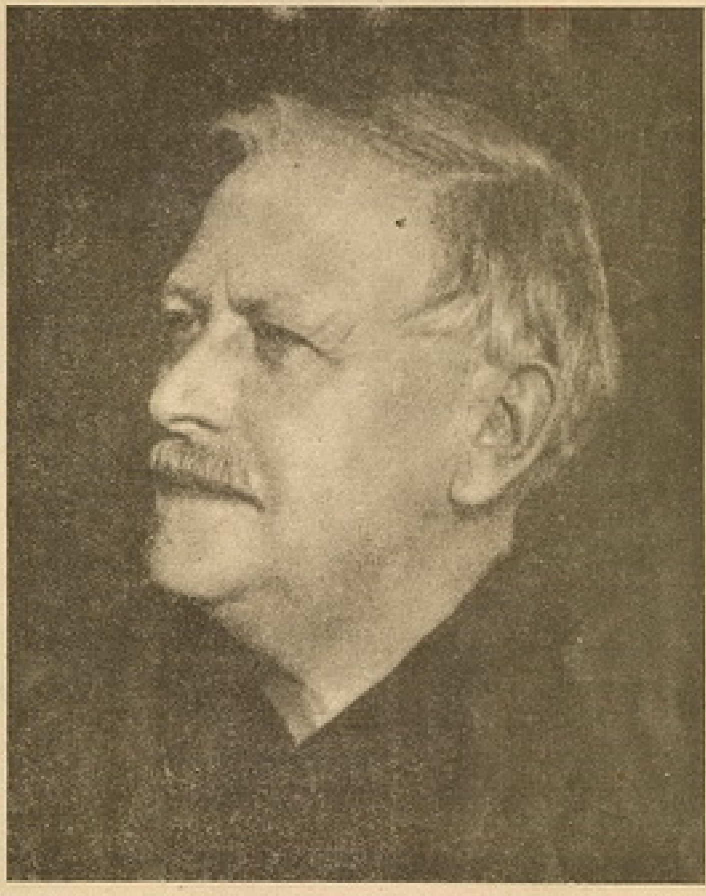
Кілька слів про книжку *Victoria Marguerite*, яку нині читала чи читає майже кожна жінка: „*La garçonne*“ або, як звичить у польському, доступному для більшости з нас перекладі: „*Chlopczyca*“, чи як сказатиби по нашому „Дівчур“.

Автора її спіткала незвичайна честь. Поставили його одним махом поруч з великим натуралістом Золею (*Zola*), тим, що вичеркнули його імя з *Legion d'Honneuer*. Другий визначний письменник, Анатоль Франс, у передмові до згаданої книжки, обстає за автором і остерегає членів почесної легії, щоб не осмішували себе в очах літературного світа.

Чияж правда? Автора чи почесної легії?

Думаю, що більша часть жінок, а в першій мірі молода ґенерація, стане без надуми по стороні автора.

Одначе не можна від разу й без застережень погодитися з поглядом автора, або радше з-тим, що більшість читачів уважає його поглядом відносно питання, як мають жити молоді жінки до подружжя.

Victor Margueritte, автор роману „*La Garçonne*“.

Бо в дійсности автор ніякого тенденційного погляду в цій книжці не висказує. „*La garçonne*“ це вірний образ обичаїв повоєнного покоління заможних клас. Можна на[..]і[.]ь погодитися з Анатолем Франс'ом, що „образ цей остав ще далеко поза страшною правдою морального упадку повоєнної молодіжи“.

Ця книжка це *une étude de moeurs contemporains* і то не лише французьських, а загально великоміських, европейських сучасної доби. (Тому й треба на неї й дивитися як на картину сучасних обичаїв).

Хоч вона доволі обєктивно написана все-ж таки богато людям здається, що автор обстоює думку, неначеб сексуально-свобідне життя молодих жінок перед подружжам (на зразок мущин), було запорукою певнійшого вибору будучого мужа й щасливійшого подружого співжиття. Думаю, що це неслушний погляд і може вийти на велику шкоду теперішному поколінню молодих жінок. На велику шкоду, бо за мало беруть під увагу факт, що рівність мущин і жінок треба розуміти не в якости, а у вартости обопільних прикмет.

Вибігла Оксана.

— А що там?

— Відійшла... Усе за Андрієм питає... От лихо — хто-б подумав!...

Шкляні двері на веранду знєнацька хрьопнули, і в дверях — Люда. Бліда, страшна, з розпущеним золотим волоссям.

Прожогом до дівчат.

— Де він? Куди подівся? Дівчатка, скажіть же!

Мовчать дівчата — одна на одну позирають. Лукія врешті несміливо:

— Кудись за Сейм подався... Казав хлопцям — втопитись хоче... — Скрикнула і дико, несамовито пустилася доріжкою до Сейму.

Усе тічкою за нею! І я.

І враз:

— Втопилася!... Господи!...

— У річку кинулась!...

— Швидче на човен, хлопці!... Човна!... Хлопці!...

Остовпів я...

А потім вибіг ґенерал. Страшний, дикий, з безумними очима.

Підбіг, подивився на тихе люстро Сейма і зареготав:

— Хі-хі-хі-хі...

Показує пальцем у воду і:

— Хі-хі-хі-хі... «Русалка!.. Хі-хі-хі-хі...,

Мурашки пробігли у мене по тілу.

Кинулися дівчата вростіч. Побіг і я. І зза штахет бачив: пальцем у воду, хитро підморгує і —

— Хі-хі-хі-хі...

А навколо парубки:

— Прошу пана ґенерала... Прошу ґенерала...

— Хі-хі-хі-хі... Русалка!...

І дикими очима навколо...

•

Коли в похмурій сутіні осіннього дня хлюпотить дощ над землею, без громовиць у хмарах і без огню, як в літечку, подібний тоді Сейм до величезної щітки, що простяглася довжелезною щотиною аж до самісенького неба. Сивий тоді він і непривітний, і мокрі верби вдовиними слізми миються, плачучись за днями золотими. Холодний вітер гуляє в кошлатому витті саду, з гупанням трусить на мокру землю стиглі антонівки й пізні сливки і бє у шиби маркотною сльотою. Гнуться горді тополі й тоскним шелестінням осокорів повна земля навкруги.

І хоч хитають веселими головками мокрі айстрі в саду і пишні жоржини в квітниках чекають на ліпші, щасливіщі дні — сумний похорон відспівує душа по радощах літа й далеким сновидом видаються сонячні полудні, коли поважний чорногуз клекотів на колесі на вершечку старого ясеня, коли біла чайка кисикала в зеленому болотці, з купини на купину перелітаючи, коли, радісно цвірінькаючи, стрілою носилися ластівки в дзвінкому повітрі над синім люстром Сейма...

Пригадую — довго просижував я сльотавими

Фізичні як і духові здібности обох полів значно ріжняться якістю і я погоджуюся з думкою *Isolde Kurz* яка каже:

„Es kann in der Zukunft nicht Aufgabe des Weibes sein, dieselbe Stimme zu singen, wie der Mann. Nur dann kann sie die Kultur fördern, wenn sie es wagt, einmal hele und klingend ihre eigene Stimme hören zu lassen.“

Непорочність сама в собі є чудова річ. Найкраща постать у цілій світовій літературі це Парціфаль (в Англії *Sir Galahad*) з леґенд Святого Ґраалю, який зберіг чистоту душі й тіла.

Якщо у мущини непорочність тіла є такою цінною прикметою, чому не має бути вона такою у жінки? — А модерна жінка, замість своїм впливом підносити мущину до висоти духової і тілесної непорочности — понижує себе до рівня нестриманих інстинктів більшости мущин? І це є її першим кроком на дорозі осягненої свободи.

Мущині це не виходить на добро, а жінка стратить свою красу, свою найбільшу принаду.

Непорочність є одною з найбільше притягаючих прикмет. Чи забули про це нинішні молоді жінки, які нерозуміють вартости й святости своєї жіночости й учать мущин не доцінювати її. Рівноправність жінок з мущинами є не лише питанням чисто юридичним, але й питанням фізіольоґічним і психольоґічним. Романтична любов з тому пядесять літ взад є нині предметом насмішки. А однак скільки висших духових чинників містила вона в собі, богато більше ніж нинішні цинічні полові зносини. — Можна лише горячо витати, що колишні „кавалери“ молодих пань стали нині „товаришами“ й що в відносинах обох полів панує нарешті більше щирости. Але в цій щирости можна йти за далеко.

Monique Lerbier, героїня згаданої книжки, — це тип молодої незамужної жінки, тип який в теперішній хвилі досить часто стрічається. Можна співчувати з нею, можна її навіть полюбити, але не треба брати її життя собі за приклад. Сам автор каже, що *„La garçonne n'est qu'une étape dans cette marche inévitable du féminisme“*. А якщо це правда, що вислідом кожного радикальнього руху є осягнення поступу по середній лінії то можна сподіватися всього найкращого від будучого жіночого поколіня.

Треба також і це брати під увагу, що *Monique Lerbier* не є типом дозрілої під кожним оглядом, модерної жінки, а навпаки це людина, яка шукає, блукає і тяжко платить за кожний досвід.

Булоб краще, якби жінки обійшлися без таких досвідів, яких вартість є сумнівна.

Погляд, немовби свобідне життя перед подружжям дало ліпшу запоруку, що по кількох досвідах жінка краще зуміє вибирати собі відповідного мужа, не стійний.

Вистарчить, як не вийде заміж за скоро, ані за першим поривом почування, як пізнає вперед життя й людей, щоб відтак могла вибрати собі на мужа підхожу людину. А не треба входити в зносини з кожним, який підходить під її поняття бажаного мущини тим більше, що подружне щастя залежить ще від богатьох инших чинників крім добору сексуального.

Також не погоджуюся з другим арґументом немачеб таке „вишумовання“ обох сторін перед вінчанням було ліпшою запорукою вірности й щастя в подружжі.

Це вишумовання є радше легкодушним наражуванням здоровля й надужиттям того, що природа дарувала людям, як запоруку дальшого розвою — а не як джерело розпусти й забави.

Жінка не повинна бути безкровною і байдужою — але повинна опановувати сили своєї природи. *„Gebändigte Leidenschaft — nicht Leidenschaftslosigkeit“* — це тайна всякої сили.

Monique Lerbier забула про це. Вона забула, що лиш опанування пристрастей ублагороднює людей. Якщо наші жінки зрозуміють свою справжню вартість і свою гідність будучих матерей нового покоління — тоді без шкоди можна їм читати книжки в роді *„La garçonne“*.

Що до артистичної вартости цеї книжки, можна сказати, що деякі уступи краще надавалиб ся до поміщення в патольоґічній розвідці, ніж в літературнім творі. Але на загал написана знаменито і з особливо тонким розумінням жіночої психи.

днями на теплій лежанці і зі страхом дивився крізь сльозові шиби вікон на сиву щотину Сейма.

І під муркотіння кота, слухаючи, як ґупали яблука в саду, думав про пишнокосу Люду, про чорнобривого Андрія, про сивого старого ґенерала…

Чому, завіщо вигнали Андрія з ґенералового двору? Що він кому лихого заподіяв? Як то йому тепер там, у темному лісі, серед тих лютих розбійників?… А плакав, бідака, відходячи… Кажуть, у морди коней цілував, прощаючись…

А Люда… Ех, Люда! І захотілося-ж їй русалкою бути!… З диким криком, що ще й досі бренить у вухах, пустилася до річки й шубовстнула з розгону в бистрину. Десь русалкою, пишнокосою водяною королівною на дні Сейму живе. Холодно, тоскно у сивих похмурих водах Сейма… А що-ж буде в зимі, коли скує мороз міцною кригою сеймові води — брр…

З вікна крізь штахети видно за деревами сумний осиротілий ґенералів білий дім. З того часу, як утопилася Люда і помер у місті від божевілля старий ґенерал — стоїть він замкнений, сумний, нікому непотрібний, із зачиненими віконницями. Засипав вітер веранду сухим пожовклим листям, і страшно пройти коло нього: казали, чорні духи виючі никали у ґенералових покоях, — молодиці навіть чули, як кричали вони вночі на даху котячими голосами.

Не грав уже дідусь у кончину — не було з ким грати. Тихо сидів зі спущеними на кінчик носа окулярами — читав щось у величезній грубій книзі.

А Домаха із Мариною — те тільки й знають, що шепочуться. Я знав, про що вони шепочуться, і жах обіймав мене.

В сивинах густого бору над Коропським шляхом жила страшна розбійницька ватага і отаманом її був Андрій. Дикий жах наводив він на цілу округу. Скільки купців, панських маєтків ограбував зі своїми страшними розбішаками! Скільки садиб і пишних панських дворів пустив Андрій з димом! Невловимий був, і страшна слава ґуділа про нього по цілому Сейму. З того часу, як вигнали Андрія з білого дому, ніхто його тут не бачив. Але темними ночами, — оповідали люде — приходив він на беріг Сейма і тоді з глибин випливала до нього Люда. До світа просижував з нею Андрій на березі, а потім кидався в ліс, страшний і лютий, збирав свою ватагу і диким звірем борсався на всі сторони, мстячись за білу королівну…

Шепотілися Марина із Домахою. Муркотів кіт. А за вікном стояв сум і гуляв тужний вітер в кошлатих вітах саду. І хоч хитали айстри мокрими головками за вікном і пишні жоржини чекали в квітниках на ліпші, щасливіщі дні, тужний похорон відспівувала душа по скороминучих радощах життя людського…

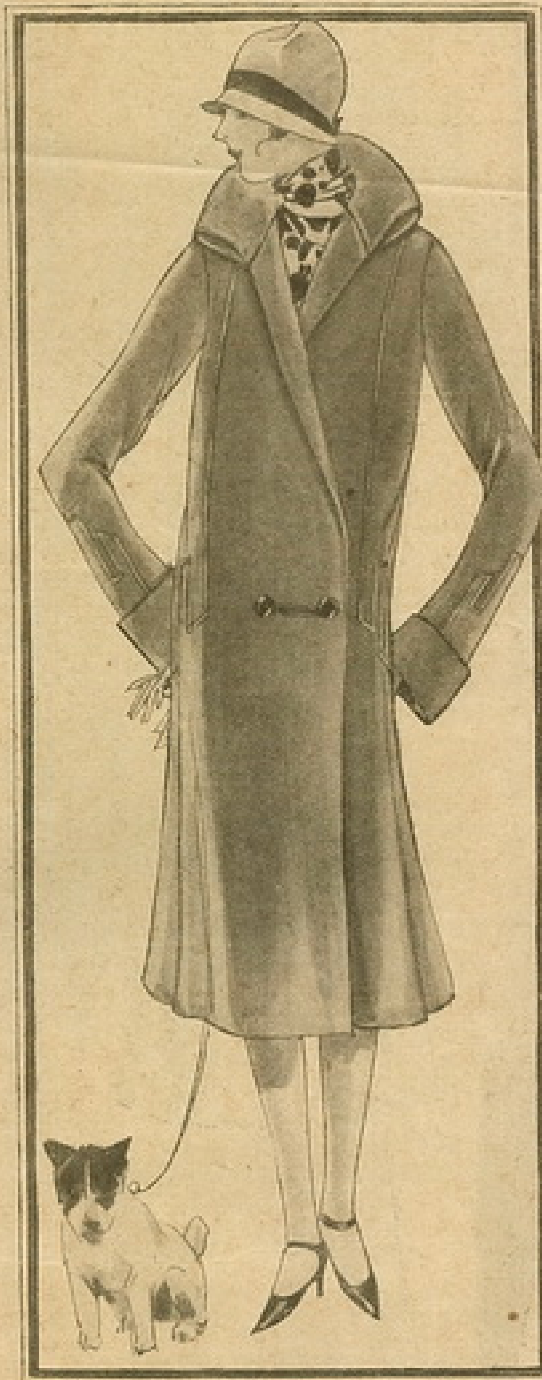
Серпень—грудень. 1924.

ОСІННЯ МОДА

Осінні **сукні** переняли взагалі крій останніх літніх моделів: довгу талію і коротку спідничку, розширену в долині дзвоном або фалдами. Спіднички злучуються з таліями в рівних, вигнутих або зубчатих лініях. Переважають однобарвні вовняні матерії, матових відтінків, як чорна, темносиня, брунатна, сіра, зелена. Часте теж зіставлення двох тонів краски. Прикрашуються сукні тасьмами — дуже часто двох ріжних красок і ширин —, обшиттям і жаботами різко відмінних красок. Взагалі в осінніх сукнях замітне, при захованню рівних ліній, більше багацтво матеріялу, що, крім фалдів і дзвонових форм, буде проявлятися теж у подвійних спідничках, фартушкових формах, мантильках ітд. Появляються т. зв. прінцески з ширшими дзвоновими і фалдованими спідничками. Для всіх суконь характеристичні прикраси рукавів, сягаючі часто аж до ліктя. — Те саме, що до суконь, відносеться теж до **одягу на вулицю** в протилежності до простолінійного мужеського типу літніх плащів і костюмів. І тут теж прикроюються або вставляються часто в дуже складних лініях — головно по боках — дзвонові частини або запрасовуються глибокі фалди, щоб дати потрібну ширину для вигідного ходу. Найбільш улюблений матеріял для плащів і костюмів це однобарвна вовняна матерія з грубого рипсу, темносиня, брунатна, зелена або Moulinée-Velours. Як прикраса вживаються до них залюбки обшиття, тасьми, патки або футро.

S 951. Костюм із рипсової матерії з запрасованими фалдами на спідничці і жакеті. Готові великі крої у величинах I, II і III. Кількість матерії (для величини II): около 8,15 м. 70 цм ширини.

M 843. Плащ, спадаючий дзвоном, з високоуставленим ковніром. Готові великі крої у величинах I, II і IV. Кількість матерії (величина II): около 3,10 м, 1,30 м ширини.

До кожного моделю готовий крій

К 2740

К 2724

К 2720

К 2740. Сукня з ясною камізелькою, блюзовими рукавами і широким паском з матерії. Готові великі крої у величинах I, II і III. Кількість матерії (вел. II): 4,60 м, 85 цм ширини.

К 2724. Сукня з довгим касиком, прибрана матеріялом у кратки. Готові великі крої у величинах II, III і IV. Кількість матерії (вел. III): 4,60 м, 100 цм ширини.

К 2720. Сукня з запрасованими фалдами і кишенями. Готові великі крої у величинах I, II і IV. Кількість матерії (вел. II): 2,75 м, 110 цм ширини.

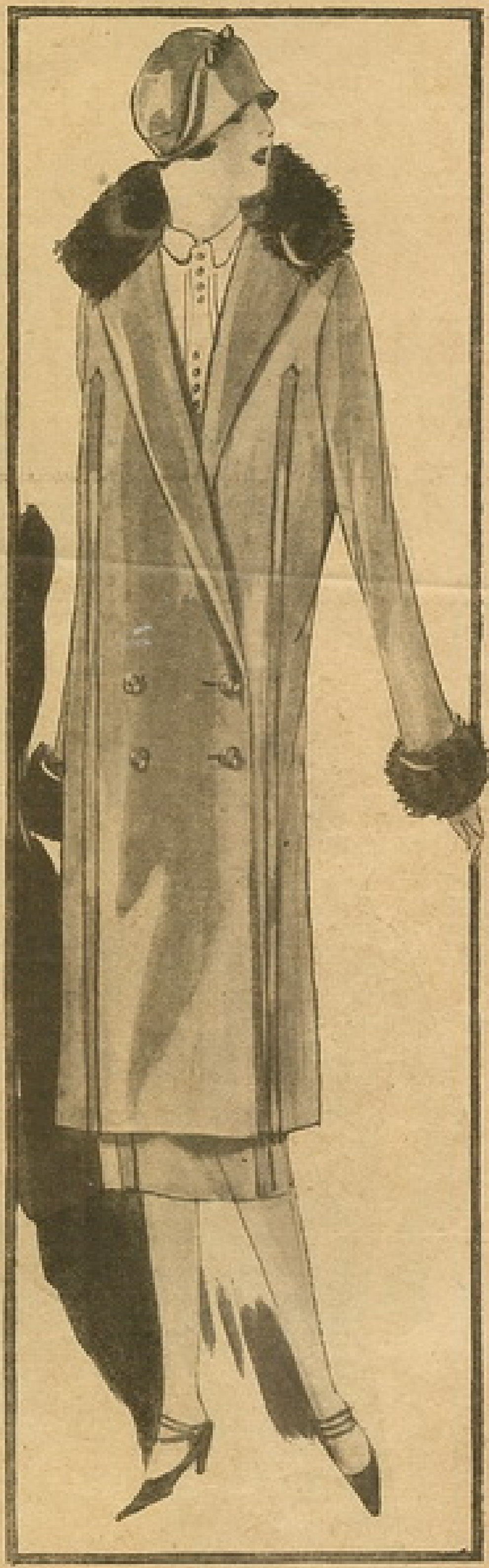
До кожного моделю готовий крій

S 938. Костюм з жакетом, на три чверти довгим, із нашитими кишенями і футряним обшиттям. Готові великі крої у величинах II, III і V. Кількість матерії (вел. III): 3,75 м, 130 цм ширини.

M 809. Дзвоновий плащ з високоуставленим ковніром. Готові великі крої у велич. I, II і III. Матеріял (для вел. II): 2,90 м, 180 цм ширини.

S 961. Костюм з довгим, як плащ, жакетом, з темного **Moulinée-Velours** Готові великі крої у вел. II, III і IV. Матеріял (вел III): 4,85 м. 130 цм ширини.

До кожного моделю готовий крій

К 2774 К 2756

К 2774. Сукня прибрана тасьмою. Готові крої у величинах I, II і III. Кількість матерії (для вел. II): около 3,60 м., 105 цм ширини.

К 2756. Сукня з ясним накладним ковніром. Готові великі крої у величинах II, III і IV. Кількість матерії (для вел. III): около 3,60 м. 110 цм ширини.

К 2719. Сукня з жаботом обшита різко відмінною тасьмою. Готові великі крої у величинах I, II і III. Кількість матерії (для вел. II): около 3 м, 105 цм ширини.

К 2723. Сукня в кратки з дзвоновою спідничкою. Готові великі крої у величинах I, II і III. Кількість матерії (для вел. II): около 4 м, 90 цм ширини.

К 2719

К 2723

До кожного моделю готовий крій

К 2753. Вечірня сукня з „Crêpe-Georgette“ обшита рюшами. Привіски з перел. Готові великі крої у величинах I, II і III.

К 2819. Вечірня сукня з коронки і шовкової crêpe з бічною прикрасою. Готові великі крої у велич. I, II і III.

До кожного моделю готовий крій

S 942. Костюм із фалдами на спідничці і довгому жакеті. Готові великі крої у величинах II, III і IV. Кількість матерії (вел. III): около 4,40 м, 130 цм ширини.

K 2736 K 2764

K 2736. Сукня з камізелькою з різко відмінної матерії і з вузким пояском. Надається для старших пань. Готові великі крої у вел. III, IV і V. Кількість матерії (для вел. IV): около 3 м, 130 цм ширини.

K 2764. Жалібна високо запнута сукня з фалдами, вставленими з боку, з дрібно плісованим жаботом і креповим обшиттям. Готові великі крої у вел. I, II і III. Кількість матерії (для вел. II): около 2,85 м, 110 цм ширини.

S 912 M 819

M 819. Плащ із пелериною, з широким шаленим ковніром, подвійними гузиками і нашитими кишенями. Готові великі крої у вел. I, II і III. Кількість матерії (для вел. II): около 4 м рипсової вовняної матерії, 140 цм ширини.

S 942 M 819

До кожного моделю готовий крій

ДЛЯ МОЛОДІ

К-М 2065. Блюза з короткими рукавами. Готові малі крої у величинах для дівчаток 9, 11 і 13. Матеріял (для вел. 11): около 0,70 м, 120 цм ширини.

В-F 1054. Світер з трикотової матерії з нашитими кишенями. Крої у величинах для смотриків 14, 15, і 16. Матеріял (для вел. 15): 1,35 м трикотової матерії, 130 цм ширини.

B-F 1053

К-К 623

К-М 2160

К-К 609. Плащ за двома рядами ґузиків. Готові малі крої у величинах (для хлопців 2, 4, 6, 8, 10 і 12. Матеріял (для вел. 4): 1,15 м, 130 цм ширини.

В-F 1053. Суконка з довгими рукавами. Готові великі крої у величинах 14, 15, і 16. Матеріял (для вел. 15): 1,85 м, 130 цм ширини.

К-К 623. Убрання для хлопця. Готові малі крої у величинах для хлопців 4, 6, 8, 10, 12 Матеріял (для вел. 8): около 1,95 м, 70 цм ширини, 0,50 м, 120 цм ширини.

К-М 2160. Суконка зі складками. Готові малі крої у величинах 9, 11, 13. Кількість матеріялу (для вел. 11): 1,85 м, 110 цм ширини.

К-М 2191. Плащ з кратковано́ї матерії. Готові малі крої у величинах для дівчаток 6, 8, 10 і 12. Матеріял (вел. 10): 1,90 м, 120 цм ширини.

До кожного моделю готовий крій

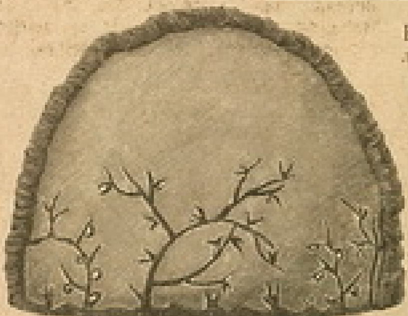
РУЧНІ РОБОТИ

Н 3243. Оббивка для полички в кухні вишита гладдю і закінчена зубчиками. Ширина: 10 цм. Готовий взір у величині 2 м з докладним описом і прібкою виконання.

Н 3244. Стінна занавіска для кухні, вишита гладдю. Величина: 90 на 50 цм. Готовий великий взір з докладним описом і прібкою виконання.

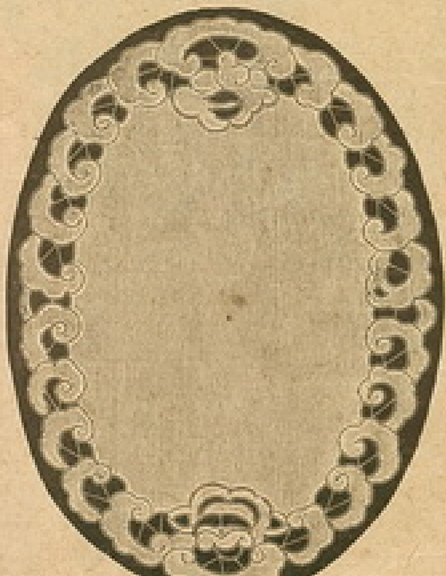
Н 3582. Накривка на чайник з жовтого полотна, вишивана синьою вовною. Величина: 29 цм, промір 40 цм. Готовий малий взір з описом роботи.

Н 3561. Накривка на чайник з тіньованою вишивкою і вишиваним чубочком. Величина: 72 цм обему на 29 цм висоти. Малий взір з докладним описом і прібкою виконання.

Н 3245. Рушник з коліровою вишивкою гладдю. Ширина: 70 цм до довільної довжини. Великий взір з коліровим рисунком і докладним описом.

Н 3232. Овальна серветка з гаптом до вирізування. Величина: 51 на 36 цм. Готовий малий взір з докладним описом і прібкою виконання.

Н 3633. Батистова серветка з вишивкою і зубчатим краєм. Величина 38 на 59 цм. Малий взір з коліровим рисунком.

До кожної роботи готовий взір

З УКРАЇНСЬКИХ МОТИВІВ.

ПРОЄКТУВАЛИ Й РИСУВАЛИ ОЛЬГА Й ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКІ

Подушка з шарого полотна або шовку. Мотиви взяті з вишивок на старих церковних річах в Полтавщині. (Полтавський музей)

НАША ХАТА.

(Продовження).

Печі, ці штучні жерела тепла в нашому мешканні, крім їх практичної цілі мають ще велике значіння з огляду гігієнічного й естетичного, так що треба добре призадуматися над їх вибором, як що загалом маємо можність впливати на цю справу.

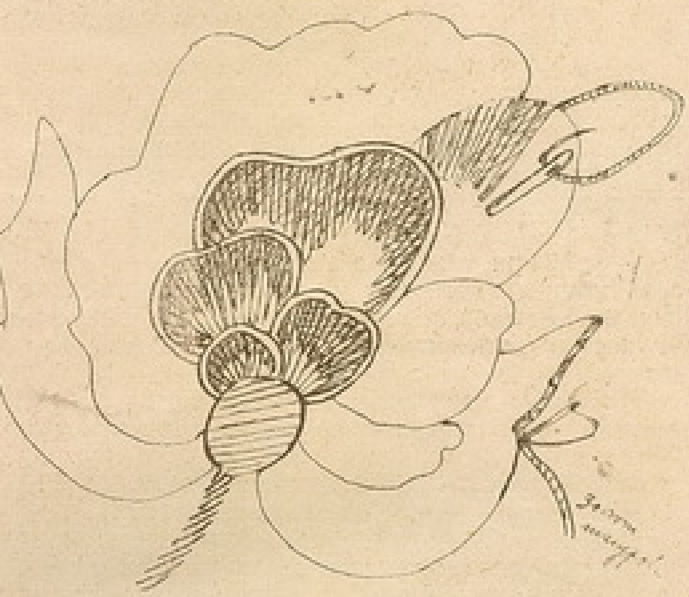
Всяке опалювання печей, вуглем, чи деревом, має свої злі сторони, бо трудно уникнути, щоби при розпалюванню або докладанню до печі не розходився по кімнаті дрібний порох з попелу або неприємний чад. Залізні печі без виїмку зладжені ще сьогодня незугарно, і своєю влізливою чорною краскою немило разять та псують гармонію кімнати. Куди кращі є скромні, практичні, гарні й не надто дорогі кафлеві печі, які не псують гармонії наших кімнат, навпаки можуть ще значно піднести їх привітність. Тому, коли маємо можність вибрати собі піч для нашого мешкання, то безумовно повинні рішитися на гладку, без прикрас кафлеву піч, — а не залізну, тимбільше, що кафлева, коли правильно коло неї заходитись, дає найприємнійше, найрівномірнійше й найдовше тревале тепло.

В останніх часах поволі розповсюднюються, — що правда не в нас, — ґазові печі, а навіть й електричні. Але при їх ідеальних гігієнічних прикметах, їх розповсюднення, головно печей електричних, не надто популярне, — вони надто коштовні. Зі зглядів господарських дуже вигідні є печі ґазові, які своїм богатим, промінюючим теплом і блимаючим полумям дуже нагадують гігієнічні й привітні грубки (комини). Очевидно їх вигляд далеко не підходить до сильної архитектонічної будови тих давних печей, але це зовсім непотрібне, щоб їх наслідувати. Загалом всяке наслідування, і в прочих предметах урядження, не робить корисного враження, тому ніколи не треба цього й пробувати. Ґазова піч, завдяки її новим, без закиду формам може представляти неоцінену вартість, як з гігієнічних так і естетичних оглядів. Крім цього має ще ту цінну прикмету, що завдяки її промінюючої теплоти, можемо дуже скоро, коли це потрібно, огріти кімнату, якої стало не вживається. Але до діточої кімнати й спальні, вона не надається, таксамо, як ґазове освітлення.

Найціннійшим жерелом тепла з гігієнічних оглядів, а для більших домів теж і господарських, є тепер центральне огрівання; воно має перед собою будучність, хоч має ще хиби, хочби навіть естетичні, бо вигляд поодиноких печей по кімнатах богато ще полишає до бажання. Але цю некорисну прикмету можна легко усунути, заслонюючи таку піч гарними й практичними до цього призначеними заслонами. Коли ще звернеться увагу на відповідне регульовання цих печей, на уміщення мисочок з водою, щоб охоронитись перед надто сухим воздухом, та на чистоту, т. є. усування порохів з печей, тоді центральні печі зближуються до ідеалу огрівання мешкань.

Особливої уваги при урядженню наших кімнат вимагає ще підлога, яка в більшости мешкань є мальована, або з паркету, а часом накрита лінолеум. Коли підлога мальована або накрита лінолеум, тоді відносно досить легко підібрати краску, яка гармонізувалаб зі стінами. Тяжше вже представляється справа з паркетом, який звичайно має природну, ясну краску дерева.

В таких випадках, коли хочеться, щоб підлога мала мягкий, теплий вираз, дуже добру услугу

Побільшена частина взору і спосіб вишивання
Взір у природній величині, з поясненням можна дістати в Адміністр. Нов. Хати за оплатою 1.50 Зл.

висвідчають килими, всякої величини й краски; вони рівночасно надають кімнаті елегантний і шляхотний вигляд, особливо тоді, коли килими своєю краскою підходять до меблів і до цілости кімнати й вповні з ними гармонізують; вони викінчують урядження, бо инакше меблі можуть легко робити враження менше або більше ізольованих поодиноких річей.

Також модерні вишивки й ручні роботи надають нашим кімнатам особливу принадність і мистецьку вартість. Гарні подушки, серветі, серветки, в одній або більше красках, з тонкого або грубшого полотна (які дадуться легко чистити) становлять сьогодня важну частину предметів, які призначені в нашому домі до вживання й до його прикраси. В кожному разі, щоб вони добре представлялись і гарно виглядали, треба їх уміти примістити, що не все легко вдається.

Цілком інтімному особистому життю є присвячена друга група кімнат: спальня, діточа кімната, лазничка, тоалета. Вони цілком не потребують мати характеру репрезентативного, натомість головний натиск кладеться на гігієну: бездоганну чистоту, богато світла й сонця та чистий воздух; в цих прикметах і в уладженню мешкання

проявляється культурний урозель і знання гігієни мешканців дому. На спальні й діточі кімнати треба в кожнім мешканню вибирати найбільші, найкращі й найбільш соняшні кімнати. Вони найбільше вимагають оживляючого світла й відсвіжуючого воздуху, бо в них ми перебуваємо безперервно найдовше. Тому для кожного мешканця є потрібний в спальній кімнаті відповідний простір, який містить 30—40 кубічних метрів воздуху; з цего виходить, що в кімнатах звичайної величини, які є всюди у наймлених мешканнях не повинно спати більше, як дві особи. Діточа кімната повинна притикати до спальні родичів, бо малі діти потребують сталої опіки, а в цей спосіб її найлекше перевести.

(Продовження буде).

Ф. Р. ШАТОБРІЯН.

ОСТАННІЙ З РОДУ АБЕНЦЕРАҐІВ.

(Продовження).

Служанка йшла за нею, перед нею йшов паж і ніс молитовник, а два лакеї одягнені в убрання цеї самої краски слідкували за нею. Вона йшла на богослужения, яке звіщали дзвони в поблизькому монастирі. Абен-Гамет думав, що бачить янгола, Еспанка неменше здивована оглядала Абенцераґа, якого турбан, одежа і зброя збільшала ще красу його благородної постатті. Прийшовши до себе від першого враження, знаком повним ґрації й свободи, прикликала вона чужинця щоб зблизився до неї.

— „Пане Мавре, сказала вона, ви здається чужі в Ґренаді, чи не зблукалися часом?"

— „Султанко квіток", — відповів Абен-Гамет, „роскоше людських очей, невільнице християнка, краща від всіх дівиць з Ґеорґії, ти вгадала! Я чужинець в цьому місті, зблукався між цими палатами й не можу найти кану Маврів. Нехай Магомет зворушить твоє серце й надгородить твою гостинність!"

— „Маври є знані з ґалянтности", — відказала Еспанка з солодкою усмішкою, „але я не є ні султанкою квіток, ні невільницею й зовсім не почуваюся вдоволеною, що представляєте мене Магомедові.

Ходіть за мною пане лицарю, проведу вас до кану Маврів". Ідучи легкою ходою, вона провела його аж до дверей кану, вказала його рукою, опісля обернулася і щезла за палатою...

Ось до чого привязаний спокій життя! Батьківщина не займала вже душі Абен-Гамета: Ґренада стала для нього пустою, опущеною, самітною. Вона стала йому дорогою як ще ніколи, але тепер нові чари заступали ці руїни; до його споминів про предків долучився ще один спомин.

Абен-Гамет віднайшов кладовище, де спочивали тлінні останки Абенцераґів, але при молитві й сльозах думав про молоду Еспанку; й предки його не здавались йому такими нещасними.

Не в голові було йому тепер займатися працею в краю своїх батьків, ані зі сходом сонця шукати квіток над берегами Ксенілі й Дуера: квітка за якою тепер шукав, це гарна християнка. Скільки безужиточних з'усиль поносивби, щоб віднайти палату своєї обожаної. Скільки разів пробував він перебігати тими дорогами, якими переходив його чарівний провідник. Нераз причувався йому звук дзвона і голос півня, який чув біля домівки Еспанки. Коли чув подібні звуки, біг без памяти в цю сторону, але маґічна палата не являлася його очам. Часто одяг якоїсь жінки давав йому надію, побачити паню свого серця: з далека всі жінки здавалися йому гарною незнайомою. Абен-Гамет обійшов всі церкви щоб відшукати її, зайшов аж на могилу Фердинанда й Ізабелі, що видалося йому, з його сторони найбільшою посвятою.

Одного дня збирав він квітки в долині Дуера. Від полудневої сторони містилися уквітчані левади Альгамбри й городи Женераліфу; від півночі горбок був украшений зеленими садами Альбаїцину й печерами, які замешкували численні мешканці. В західньому кінці долини містилися дзвіниці Ґренади, окружені зеленими дубами й кипарисами. В иншому боці, на сході, стрічало око вершки монастирів, руїни старинної Ілiберії, а ген в далечині вершки Сієрри-Невади. Долиною котив хвилі сріблистий Дуеро біля нових млинів, зруйнованих романських луків і останків мавританського мосту. Абен-Гамет не почувався ані надто щасливим, ані надто нещасливим, щоб одушевлятися чарами природи. Розсіяно перебігав він понад ці чарівні береги. Ідучи павманяя, зайшов в алею, яка вела довкруги Альбаїцину. Нараз побачив він віллю окружену гаєм; зближаючися до гаю, почув він якийсь голос при звуках ґітари. — „Це голос моєї дівчини", — сказав Абен-Гамет, і слухав з биттям серця; його серце забилось ще живійше, коли почув імя Абенцераґів, повторюване кілька разів. Незнайома співала кастилійську романцу, в якій описана історія Абенцераґів і Зеґрів. Абен-Гамет не міг довше запанувати над своїм зворушенням, він миттю перескочив ряд міртів і впав між ґрупу переляканих молодих жінок, які з криком повтікали.

Еспанка, яка співала і тримала ще ґітару в руках, скричала: „Та це пан Мавр!" — І вона покликала своїх товаришок. — „Улюбленице Ґеніїв", — сказав Абенцераґ, „шукаю тебе, як Араб шукає джерела серед спеки півдня; зачув я звуки твоєї ґітари, ти славила героїв мойого краю; що ти це співала, догадався я з краси наголосу, й тому приношу до твоїх стіп серце Абен-Гамета".

— „А я", — відповіла доня Блянка, — „думаючи про вас проспівала романцу про Абенцераґів. Відколи побачила вас, почала представляти собі, що всі лицарі мавританські були подібні до вас". — Легкий румянець виступив на обличча Блянки, коли промовляла ці слова. Абен-Гамет відчував, що ще трохи, а кинеться на коліна перед молодою християнкою й признається, що він є останнім з роду Абенцераґів, але решта осторожности затримала його. Він боявся, що його імя, ще надто славне в Ґренаді, могло дати нагоду до заворушень. Війна з Маврами ледви покінчилася, а побут одного з Абенцераґів, міг нагнати Еспанцям дійсного страху. Абен-Гамет не боявся згуби, але дрожав на саму згадку, що мусівби на завжди віддалитися від дочки дон Родріґа.

Доня Блянка походила з родини, яка сягала своїх початків Сіда біварського і Шімени дочки Ґомеца де Ґормас. Нащадки побідника Валенсії попали через невдяку кастилійського двора у велику нужду, так що довгими віками уважали їх вже за пропащих, але підчас боїв в Ґренаді, останній з родини Біварів, предок Блянки, через свою хоробрість, прийшов знова до слави. Після проганяння невірних, Фердинанд надав наслідникові Сіда, маєтки мавританських родин, та надав йому гідність князя Санта-Фе. Новий князь мешкав в Ґренаді, де й помер в молодому віці, лишаючи одинокого сина дон Родріґа, батька Блянки.

(Продовження буде).

—o—

Як наші діти зачинають день.

Мені здається, що ми мами, звичайно за мало звертаємо уваги на це, як наші діти зачинають день, головно діти, що ходять до школи. А власне початок є такий важний для перебігу цілого дня. Говориться у нас, коли хтось в злім гуморі, що встав рано лівою ногою! Це вірна приповідка, як що цеї лівої ноги не береться дословно, а розуміється під цим нерозважний спосіб переходу зі стану сплячого в пробуджений.

Богато мамів, які будження дітей поручають слугам, булиб дуже здивовані, колиб потайки придивились цілій церемонії. Богато навіть на загал добрих служанок поводиться при тому з небувалою суворістю.

Діточий садок в Угерську. Другий рік істрування (90 дітей) (Оснований „Союзом Українок" в Стрию).

Вони сіпають і трясуть заспані діти, кричать на них, і стягають нагально з них ковдру. Кожний дорослий випросивби собі це, а діти очевидно безрадні супроти цего, реаґують або плачем, чи поганим настроєм.

Будильники, що правда, є ґеніяльним людським помислом, але вони переважно заховуються як скажені злі духи і через те не надаються до будження нервових дітей. Коли найдеться такий добродій людства, щоб винайшов будильник, який в лагіднійший спосіб буде виконувати своє завдання?

Найліпшим будильником для дитини є мама. Навіть коли дитина дуже кріпко спить, то мама все найде спосіб опритомнити, її зі сну, без с-пання і потрясування та стягання ковдри, й оскільки можливо улекшить їй цей неприємний перехід з гарного й теплого ліжка з його рожними снами до суворої дійсности.

Але ціла річ в тому, щоби дитина вечером вчасно пішла спати. Для шкільних дітей у віці до 10 літ, треба спати около 11 годин, — від 10 — 14 літ, около десять годин. Але коли дитина котрогось вечора піде пізнійше спати, то всетаки рано тоді не треба зволікати з будженням, хоч як бажалобся єї продовжити сон хоч на одну годинку. Бо це трошки, що дитина зискає на здоровлю через продовження сну, змарнується знову подвійно зденервованням і поспіхом при збираню до школи; дитина не має часу з'їсти порядно снідання і приходить неспокійна до школи. Тому краще з залізною енерґією будити дитину в тій самій порі.

Час від будження до снідання мусить бути точно обчислений на вбирання, миття, але не нішо инше. Відтак приходить снідання, все о тій самій порі; треба все тямити, щоб дитина точно діставала свою ранню їду, й по спожиттю її могла спокійно без поспіху й зденервовання йти до школи на означену годину. Коли нам, мамам, неможливо є бути разом з дитиною в школі, то доложім старання, щоб дитина не зденервована й в доброму настрою вийшла з наших рук до нових опікунів.

С. С.

Як плекати волосся.

Ідеалом гарного волосся це волосся сухе й мягке. Але на жаль не богато жінок може таким волоссям похвалитися. У одних воно товсте, волоски позлипаються й виглядають неначе змоклі, — у других як вже сухе то тверде й уперте, що годі до ладу зачесатися. А тимчасом то не так трудно мати гарне волосся. Треба лише присвятити йому більше уваги й трошки часу — а воно стане таким, якого бажаємо.

В першій мірі в инший спосіб треба плекати волосся товсте а в инший сухе.

Щоби товсте волосся стало гарним треба мити його що три або чотири пізнійше що вісім день. До гарячої води додати ложку соди й натирати й масувати тим волосся. Виполокати й сушити на сонці, або гарячим воздухом. Як що по кількох днях волосся стане знову товсте, треба запарити сильнього румянку, щоби був аж чорний до нього додати трохи води й соди й тим облити волосся. Відтак масувати голову двома не дуже твердими щітками виполокати волосся румянком, поляти гарячою водою й скоро висушити. Як волосся висохне треба його добре щіткувати й чесати гребенем. Таке миття треба так часто повторяти доки волосся не перестане товстіти. Щоби товсте волосся зробити сухим і блискучим треба терпеливости. Але як трохи часу присвятимо плеканню волосся тоді наша праця буде нагороджена успіхом.

Сухе волосся треба також часто мити але в инший спосіб. Треба взяти одно жовтко, убити його й виляти на голову. Скіру на голові треба тим добре натерти, відтак сполокати кілька разів водою аж доки по сполоканню не буде чиста вода. Потому чесати волосся щіткою, надати йому бажану форму й завинути тісно серпанком. Особ-

Товариство жінок (секц'я) в Угерську, основане заходом „Союзу Українок" в Стрию.

ливо як завинемо його на ніч воно буде так гарно держатися ся, що самі подивуємося. Сухого волосся не можна сушити дуже гарячим воздухом.

Коротке волосся росте скорше й густійше тому вимагає більше плекання чим довге. Також треба його частійше мити, бо порох і бруд має лекший доступ до скіри на голові. Тут треба також брати під увагу чи волосся товсте чи сухе й примінити відповідний спосіб. Як хочемо щоби волосся мало мягкість шовку додаємо до останньої води кілька капель ґліцерини. Щоби зміцнити ґрунт короткого волосся треба що 14 днів по умиттю масувати голову руками й пальцями. —

О.

УКРАЇНСЬКА КУХНЯ.

Неділя: 1) Помідорова зупа. 2) Волова полядвиця з ярииною. 3) Пляцок зі сливками.

Понеділок: 1) Борщ з книдельками з булки. 2) Волоська фашерована капуста. 3) Макаран випіканий з яблоками.

Второк: 1) Росіл з фрацуськими клюсочками. 2) Росолове мясо з огірками. 3) Шарльотка з яблок.

Середа: 1) Зупа зі сливок. 2) Голубці з рижом і грибками. 3) Ліниві пироги.

Четвер: 1) Яринова зупа на росолі з костей. 2) Баранян печеня в салатою і бульбою. 3) Кручий пляцок з яблоками.

Пятниця: 1) Зупа з грушок з грінками. 2) Саджені яйці на шпінаті. 3) Налисники зі сметаною.

Субота: 1) Росіл з пульпетами. 2) Росолове мясо з хріновим сосом. 3) Книдлі зі сливками,

СИДОНІЯ МІЙСЬКА

Переписи.

Помідорова зупа.

(На 6 осіб.)

20 великих помідорів налляти водою, щоби їх накрила, розварити, перетерти через сито, посолити, трошки поцукрувати і додати ложку свіжого масла. Окремо зварити платки такі як до росолу, відцідити і перед видачею зупи вкинути до води. Зупа ця дешева, здорова і смачна.

Фашерована волоська капуста.

6 невеликих головок капусти очистити, перекроїти кожду на половину, виполокати, налляти водою хай заваряться, по 10 хвилях відцідити. Окремо зварити 6 грибків. Коли капуста холодна наповнити слідуючим фаршом: $^1/_2$ kg воловини і $^1/_2$ вепровини очистити, сполокати і змолоти на машинці з кромкою домашної булки намоченої в зимній воді або з 1 крупною. До змеленого мяса додати велику цибулю дрібно посічену і усмажену в ложкою товщу; соли, перцю, $^1/_2$ склянки зимної води все це ложкою добре виробити і тим фаршом кожду половину головки 3 рази начинити. Рівночасно зробити засмажку з ложки товщу і 3 dkg муки, зрумянити на булкову краску, розпровадити склянкою зимної води, заварити, перетерти через сито, посолити і вляти смак з грибків.

Грибки покраяти в макаран, кинути до сосу, додати 3 англійські перці, вложити капусту і душити під покришкою на динарку 2 години. Перед видачею зрумянити 2 кістки цукру заляти ложкою зимної води і закрасити сос.

Шарльотка з яблок.

1 kg винних яблок обрати, покраяти, додати 10 dkg цукру, 10 dkg вибраних і виполоканих родзинків без кісток а хто любить ще трошки цинамону. Всьо вимішати, дати до камінної ринки і піддушити 10 хвиль. Кілька кромок домашної булки грубости 1 cm поперекравувати на дві части відносно до величини ринки. 2 жовтка розбити в $^1/_4$ *l* сметанки і в цім плині кождий кусник булки скоренько замочити. Ринку середної величини висмарувати маслом, висипати мукою і вложити дно і боки булкою. До середини вложити підсмажені яблока і накрити кусниками булки. Пекти $^1/_2$ години. Перед видачею на стіл посипати цукром. Хто хоче мати цю легуміну дешевшу може робити її без родзинок з місто сметанки ужити молока.

Консерви.

Компот зі сливок на зиму.

Вибрати здорові, недуже достиглі сливки кожну переколоти до кістки затесаним тонко патичком і кидати до великої камінної ринки з зимною водою.

Коли ринка повна сливок поставити на блясі, щоби вода добре загрілася, але не кипіла. Тоді ринку відставити на стіл а сливки виймати з води і укладати тісно в приготовані слоїки кілько заміститься.

Окремо зробити густий сироп числячи на один $^1/_2$ *l* слоїк 15 dkg цукру. Сироп вихолодити і залляти ним сливки так, щоби були від берега слоїка на 3 пальці вільні від сиропу.

До кождого слоїка всипати на конець ножа саліцилю, завязати міхуром а на верха папером.

На велику бляху насипати грубо піску, уложити слоїки далеко один від другого вставити до рури і варити від закіплення 30—40 хвиль.

Ще вигіднійше зробити це в пекарській печі, бо можна всі зварити за одним заходом

Помідори.

Довільну скількість помідорів виполокати, переполовити і розварити в камінній ринці під покришкою. Опісля перетерти через сито, посолити до смаку, поналивати до фляшок, закоркувати і варити в сіні $^1/_2$ години. Води в баняку має бути все до половини фляшок.

Переховувати в сухім а холодним місци

Переписка редакції.

Проф. Марія Омельченко, Прага: Листа одержали. Лист писаний в червні мабуть пропав на почті. На обіцяний матеріял ждемо

Н. Селезінкова. Стрий. Дякуємо за знимки. Шкода, що не прислали звіту.

ВПИСИ.

1) До дволітної й трилітної Школи Торговельної для тих, що покінчили 7 кляс всенародної або 3 кляси середної школи.

2) До дволітного ліцея торговельного з 6 кл. середної школи.

3) На одворічний курс торговельний для абітурієнтів приймає Торговельна Школа Т-ва „Просвіта" у Львові, вул. Корняктів ч. 1. III.

В днях 29. серпня до 1. вересня 1925.

В годинах від 10—12 рано.

Наука в школі починається 2. вересня 1925.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво". З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

В низу подаємо табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	cm 84	cm 86	cm 88	cm 90	cm 96	cm 102	cm 108	cm 114	cm 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	cm 45	cm 48	cm 50	cm 55	cm 60	cm 65	cm 70	cm 75	cm 80	cm 85	cm 90	cm 96	cm 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ.

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	cm —	cm 29	cm 33	cm 36	cm 39	cm 42	cm 45	cm 48	cm 50	cm 54	cm 56	cm 58	cm 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

а) великі форми (костюми, сукні, плащі,) . . . . 1·80 зол.
б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) . . . . 1·40 „
в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) . . . . 0·60 „
г) малі форми ручних робіт . . . . 1·25 „

Гроші висилати рівночасно зі замовленням переказом або в поч. значках. На поручення посилки 30 гр

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Випускаємо вже 4 число журналу **„НОВА ХАТА“** та звертаємося з проханням поширювати цей **одинокий у нас** ілюстрований, жіночий **журнал,** присвячений модам і справам домашнього жіночого господарства та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Журнал виходить кожного 1го в місяці обєму на 16 сторін.

Передплата по кінець року від 1. числа виносить 8 золотих.

Поодиноке число коштує 1 зол. 20 с.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрах ґазет.

Рівночасно звертаємося з проханням до наших П. Т. Передпл. подавати нам певні адреси наших Громадянок на які-б можна було вислати оказові числа.

Почтова оплата заплачена гуртом.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.